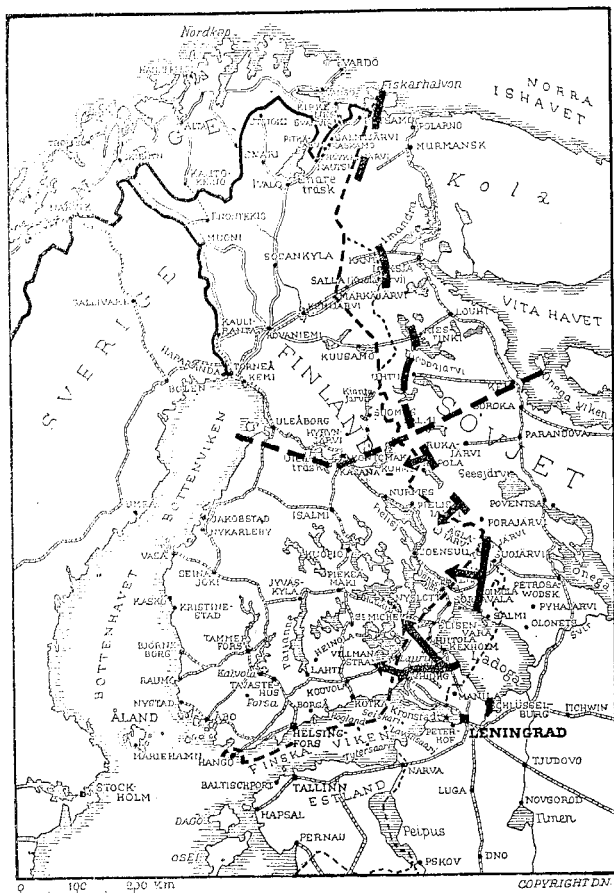

EVAKUERINGS- FRÅN NORDFINLAND.

Av Dagens Nyheters militäre medarbetare.

På kartan är angiven den förmodade södra gränsen för det område i Nordfinland där armén Rendulic står. Den ungefärliga frontlinjen är vidare inritad, och med pilar har angetts hur långt de finska trupperna för närvarande står framom 1940 års gräns.

Södra gränsen för det område som hålls av de tyska trupperna i Nordfinland ligger på ungefär i höjd med Uleåborg—Kajana—Kemi. Den sistnämnda orten ligger vid Murmanskanalen. De står sannolikt med en division framför Uhtua och möjligen lika mycket vid Kiestinki. I Sallariktningen uppges minst två divisioner vara insatta, och de återstående två å tre divisionerna torde hålla Ishavsfronten på Fiskarhalvön och söder därom. Förmodligen finns ytterligare inemot en division i reserv på finskt område. Sammanlagt torde det finnas allra högst 150,000 tyskar i Nordfinland.

I dagens läge är de tekniska möjligheterna att transportera bort denna truppsstyrka självfallet av största intresse. Två huvuddiktningar står alltså öppna, den ena över nordfinska hamnar i Bottenviken och den andra via Norge. De tyska trupper som stått i Salla-, Kiestinki- och Uhtuariktningarna har av allt att döma haft sina förbindelser lagda över Kemi—Rovaniemi—Kemi och troligen också över Kajana—Uleåborg. Dessa vägar är de naturligaste och kortaste evakueringsvägarna för dessa fyra divisioner.

För trupperna längst i norr finns sjövägen från Kirkenes och en landsväg över Kirkenes väster ut förbi Alta mot Narviksområdet. Denna vägs trafikkapacitet inskränks dock avsevärt av flera besvärliga färjeställen, där vägen passerar de djupast inskurna fjordarna. Till denna under kriget nyanlagda väg går vidare en landsväg från trakten av Ivalo väster om Enare träsk till Persangerfjord (den djupa fjorden omedelbart öster om Nordkap), och slutligen finns en landsväg längs gränsen till Sverige över Muonio och förbi Trekkaräset till Skibotn. Uppgifter har vidare varit synliga att en väg söder ut från Alta skulle förlängts från Kautokeino in på finskt område. Det är dock osäkert hur därmed förhåller sig.

Det finns som synes ett flertal användbara förbindelser, som kan tas i bruk för en evakuering. Antalet kom-

mer väl antagligen — om tyskarna nu tillmötesgår den finska anmäningen att dra sina färde — att ske i

den takt tyskarna finner vara möjlig och lämplig. Det beror bl. a. i allra högsta grad på hur rysarna reagerar vid ett tyskt återtag. Det borde vara ett ryskt intresse att därunder tillfoga fienden största möjliga förluster. Om å andra sidan ryssarna i sådant syfte tränger hårt på, är det sannolikt att tyskarna i den svåra terrängen på denna krigsskådeplats har goda utsikter att länge fördröja ryska framstötter. En rysk aktivitet kan sålunda få till följd att tyskarna håller sig kvar längre än som vore nödvändigt, om de får avtåga obehindrat.

Läget är som synes ganska komplicerat och blir det än mera, om Eisenhower's maning till normännen visar sig betyda att en allierad framstöt mot Norge skulle vara förestående. Går huvuddelen avarmén Rendulic tillbaka via Norge, bör det ju vara ett allierat intresse att hindra deras fortsatta färd till Tyskland. Skulle ett allierat företag mot norska kusten komma inom en nära framtid och lyckas, blir det tyska trupperna Nordfinland helt hänvisade till vägen genom Bottenviken och förbi Åland ut i Östersjön. I sådant fall torde en evakuering före den 15 september vara omöjlig att genomföra. Vad konsekven-

serna i övrigt skulle bli — bl. a. för Sverige — skall här ej beröras. O.

Södra gränsen för det område som hålls av de tyska trupperna i Nordfinland lär gå ungefär i höjd med Uleåborg—Kajana—Kemi. Den sistnämnda orten ligger vid Murmanskbanan. De står sannolikt med en division framför Uhtua och möjligen lika mycket vid Kiestinki. I Sallariktningen uppges minst två divisioner vara insatta, och de återstående två à tre divisionerna torde hålla Ishavsfronten på Fiskarhalvön och söder därom. Förmodligen finns ytterligare inemot en division i reserv på finskt område. Sammanlagt torde det finnas allra högst 150.000 tyskar i Nordfinland.

I dagens läge är de tekniska möjligheterna att transportera bort denna truppstyrka självfallet av största intresse. Två huvudriktningar står alltså öppna, den ena över nordfinska hamnar i Bottenviken och den andra via Norge. De tyska trupper som stått i Salla-, Kiestinki- och Uhtuariktningarna har av allt att döma haft sina förbindelser lagda över Kemijärvi—Rovaniemi—Kemi och troligen också över Kajana—Uleåborg. Dessa vägar är de naturligaste och kortaste evakueringsvägarna för dessa fyra divisioner.

För trupperna längst i norr finns sjövägen från Kirkenes och en landsväg över Kirkeneäs väster ut förbi Alta mot Narviksområdet. Denna vägs trafikkapacitet inskränks dock avsevärt av flera besvärliga färjeställen, där vägen passerar de djupast inskurna fjordarna. Till denna under kriget nyanlagda väg går vidare en landsväg från trakten av Ivalo väster om Enare träsk till Persangerfjord (den djupa fjorden omedelbart öster om Nordkap), och slutligen finns en landsväg längs gränsen till Sverige över Muonio och förbi Trieriksröset till Skibotn. Uppgifter har vidare varit synliga att en väg söder ut från Alta skulle förlängts från Kautokeino in på finskt område. Det är dock osäkert hur därmed förhåller sig.

Det finns som synes ett flertal användbara förbindelser, som kan tas i bruk för en evakuering. Antalet kommunikationsleder förefaller att räcka till för en utrymning på kort tid. En annan fråga är om transportmedel finns i erforderlig mängd. Det är inte möjligt att våga ens en gissning om den saken. Det är för övrigt inte endast trupperna med till dem hörande utrustning som skall undanföras. Det finns säkerligen även stora förråd av utrustning på denna avlägsna krigsskådeplats. Det är nog angeläget för tyskarna att få med så mycket som möjligt därav.

Sjövägen från Bottenviken står öppen till i mitten på månaden. Hur det blir efter fristens utgång den 15 september beror bl. a. på hur sjökrigsläget utvecklar sig, men också på om finnarna då är i stånd att snabbt försäkra sig om hamnarna. Vilket i sin tur sammanhänger med eventuella tyska motåtgärder.

En utrymning över norskt område